Jonas Sjöstedt: Sommartal 2015

Talare	Datum	Plats
Jonas Sjöstedt Partiledare	16 augusti 2015	Umeå

Välkomna hit, umebor, vänsterpartister!

Jag hoppas att ni har haft en fin sommar, det har jag haft, här utanför Umeå. Det är många som har klagat på vädret den här sommaren, det har varit för kallt i vattnet och för många mygg runt grillen. Men ser vi ut över världen så är Sverige ett ovanligt undantag. Globalt har det varit den varmaste sommaren på länge. I många länder, i Asien, Nordafrika och Europa, har människor dött i värmeböljor.
Vi har fått ytterligare ett tydligt tecken på att mänskligheten snabbt håller på att förändra planetens klimat.

Det är lätt att känna sig maktlös inför klimatfrågan, men faktum är att vi har lösningarna. Vi kan ställa om samhället, och vi i Sverige kan gå före. Vi kan bygga om det här landet till något bättre, grönare och rödare. Vi vet att det kräver mer järnväg, mer solel, mer vegetariskt, mer biogas och fler renoverade hyreshus. Och det kräver att de som idag orsakar de största utsläppen ändrar sitt sätt att leva mest. Det kombineras bäst med rättvisa och jämlikhet, i Sverige och världen. Det röda och det gröna hör ihop. I grunden handlar det om en rättvis fördelning av knappa resurser.

Ingen fråga är viktigare. I december ska världens makthavare samlas i Paris för nya klimatförhandlingar. Dit ska även den svenska regeringen åka med miljöminister Åsa Romson i spetsen. Jag önskar att Sverige kunde åka dit som pådrivare och föredöme. Men tyvärr är det inte så. Sverige har ingen annan åsikt än den som EU har – och det är en ganska ljummen välling.

Men det krävs mer än de om urvattnade kompromisserna i Bryssel om vi ska lyckas. Vi förväntar oss mer av en regering som kallar sig grön. Nyckeln till att lösa klimatfrågan är att investera rätt. Men lika mycket handlar det om att sluta investera fel. Där skulle Sverige kunna gå före. Därför kräver vi att Sverige drar

undan våra pengar från den fossilindustri som förstör klimatet.

AP-fonder och annat offentligt sparande ska inte längre äga aktier i amerikanska oljebolag och andra företag som förstör klimatet. Istället ska detta enorma kapital användas till hållbara investeringar.

Fossil energi ska inte utvinnas i Sverige. Vi ska satsa på att bygga ut det förnybara. Statliga Vattenfall ska äntligen ställas om på allvar. De tyska kolkraftverken och dagbrotten ska stängas. Inte säljas och drivas vidare av någon annan.

Om regeringen vågade ta de nödvändiga besluten skulle vår trovärdighet och tyngd öka när vi förhandlar om klimatet. Det, inget mindre, är vad vi förväntar oss av en regering som kallar sig rödgrön.

Ibland står miljöhänsyn mot kortsiktiga ekonomiska intressen. Flera sådana avgöranden ligger just nu på regeringens bord. Det är nu det visar sig om regeringen är grön, eller grå. Det handlar om gruvplaner på platser som Kallak utanför Jokkmokk och Ojnareskogen på Gotland. Ska unika naturområden och Gotlands grundvatten offras för att ett företag sak kunna göra stora vinster? De lockar med några få jobb under några få år. Men är färskvattnet och naturen inte mer värd än så?

Stefan Löfven och Åsa Romson: Gör inte fel här! Ett sådant misstag kan inte repareras. Gör istället Ojnareskogen till nationalpark. Och när ni har gjort det så vill vi ändra hela den svenska mineralpolitiken tillsammans med er. Våra naturrikedomar ska inte vara gratis för de bolag som vill exploatera dem. Vår miljö, vårt rena dricksvatten och samernas renskötsel är inte till salu.

Det finns en del historier som gör djupt intryck på många. I sommar har Jonathan Lundbergs blogg varit en av de mest lästa och delade. Jonathan är en ung kille i Blekinge. En kille som det går bra för, på ytan. Men i sin blogg har han, modigt och rättframt, berättat om hur han egentligen känner sig. Om sin ångest och sin ensamhet, om sin rädsla att inte duga och räcka till.

Hans historia har delats och lästs av tiotusentals personer. Han har mötts av en våg av värme och förståelse. Det är nog för att så många känner igen sig. För att den psykiska ohälsan är så vanlig. De flesta av oss har någon nära vän eller

familjemedlem som har mått dåligt. Eller så har vi varit där själva. Det är inget vi pratar så mycket om, men vi lever med det och vi tänker på det. Särskilt oroande är att så många unga är deprimerade eller lider av ångest, särskilt utsatta är unga tjejer.

Vart ska man vända sig när man känner sig som svagast? Vem ska man prata med när man inte fixar det längre? För många unga är det ett stort steg att kontakta psykiatrin. Och psykiatrin har allt för ofta långa köer och brist på plats. Det måste bli enklare att söka hjälp, det måste gå snabbare att få stöd av de som kan ge det.

Därför presenterar vi idag ett förslag på en rejäl satsning på att lösa just det här problemet. En satsning som blir ett av våra viktigaste krav i budgetförhandlingarna med regeringen. Vi vill satsa 130 nya miljoner på ungdomsmottagningarna för att motverka den psykiska ohälsan bland unga.

Vi behöver en skolhälsovård som är bra, med en dörr som står öppen till kuratorn. Men vi vill också ha bra ungdomsmottagningar över hela landet. Mottagningar som inte stänger på sommaren och långhelger. Mottagningar där man snabbt ska få tid. Mottagningar där du ska mötas av välutbildade kuratorer, barnmorskor, psykologer och läkare.

Vi vill också satsa 100 miljoner på särskilda mottagningar för unga inom psykiatrin. Det finns redan och fungerar bra i Göteborg. Det ska vara enkelt och odramatiskt att få kontakt och det ska gå snabbt att få hjälp. Det behövs en första linje av hjälp som är enkel att få. Sådant stöd bör finnas över hela landet.

Det är inte fult att må dåligt. Men det som verkligen inte är vackert är om vårt samhälle inte kan svara de unga som ber om hjälp och stöd.

Allt för få unga idag har någon att prata med när familj och vänner inte räcker till. Det är tyvärr bara en av många brister i vår välfärd. Åratal av nedskärningar har skapat stora hål i det nät som ska fånga upp oss när vi faller. Nu, när Fredrik Reinfeldt förvandlats från statsminister till sommarpratare, är det hög tid att börja laga de hålen.

Vänner.

Vänsterpartiet gör skillnad. Vi visade det i den förra budgetförhandlingen när vi fixade fler anställda i äldreomsorgen, bättre ekonomi för de med låg pension, mer stöd till kvinnojourerna, bättre villkor för ensamstående föräldrar och att alla barn ska få tillgång till glasögon och medicin. Det var vi som såg till att det blev en feministisk budget. SD och borgarna lyckades fördröja våra reformer, men nu blir de verklighet.

I den här budgeten går vi vidare. Vi går in i förhandlingen med förslaget om bättre hjälp för unga med psykisk ohälsa, vi har förslag för fler jobb för personer med funktionsnedsättning, mer pengar till bostadsbyggande, gratis preventivmedel för unga, mindre grupper på fritids och fri tandvård för unga. Vi finansierar reformerna till sista kronan, de som äger mest kapital och har de största kåkarna får bidra mer. Vi kommer kanske inte att få igenom precis allt vi vill. Men vi kommer att göra Sverige till ett mer rättvist land med en bättre välfärd. Vi kommer att fortsätta minska inkomstklyftan mellan kvinnor och män. Vill man ha ett samhälle som håller ihop, vill man ha en välfärd att lita på – då är det vänsterpartiet man kan lita på.

Genom samarbete med regeringen har vi inflytande över statsbudgeten, vi har inflytande över föräldraförsäkringen och vi ska lägga gemensamma förslag om att ta bort vinstjakten ur välfärden.

Men Vänsterpartiet är ett oppositionsparti. I många frågor är vi det enda oppositionspartiet. Det gäller klimatet, det gäller vapenexporten och planerna på ett handelsavtal mellan EU och USA som låter storföretag överpröva demokratiska beslut.

Vi vågar när regeringen tvekar. Och regeringen tvekar allt för ofta. Jag tror att de rödgröna väljarna förstår att regeringen har ett tufft parlamentariskt läge och att SD och borgarna kommer att försöka sätta käppar i hjulet när bra vänsterpolitik föreslås. Men jag tror inte att de rödgröna väljarna förstår om regeringen inte ens försöker. Därför är vi så nödvändiga.Det finns en del saker som en rödgrön regering helt enkelt måste fixa. Dit hör att bekämpa missbruket av otrygga anställningar och bemanningsföretag. Allt för många arbetar år ut och år in utan att få en fast anställning. Otrygga anställningar ger otrygga liv. Mest är det unga som drabbas. Det är dags att ta bort allmän visstid, tillfälliga anställningar ska motiveras – och att det är bekvämare för arbetsgivare som får mer makt över de som arbetar, det duger inte som motiv.

När skillnaden mellan vänster och höger krymper, när arbetarrörelsen talar mer om strama budgetar än om visioner, när politiken blir oklar och teknisk – då ökar utrymmet för Sverigedemokraterna.

Vad vill SD egentligen, vilken position vill de nå i svensk politik? Vi behöver bara ta färjan över kvarken till Finland för att studera det.I samband med det finska valet sa Jimmie Åkesson ”Sannfinländarna är ett parti som i många avseenden liknar vårt och jag gratulerar dem till ett mycket bra valresultat”. Valet innebar att Sannfinländarna nådde den finska regeringsmakten tillsammans med de finska moderaterna och Centerpartiet i en ren högerregering.

Samtidigt som Jimmie Åkesson gratulerade världens enda öppet svenskfientliga parti till valframgången presenterade den nya finska regeringen sin politik. I finsk media beskrevs den som en ”slaktlista”. I skolan, förskolan och sjukvården görs stora nedskärningar. Det är arbetslösa, barnen och pensionärer som får det sämre i sannfinländarnas Finland. Trots att de dyrt och heligt lovade det motsatta före valet. Men Finlands rikaste slipper bidra till att sanera statsfinanserna.

Den nya finska regeringen beskrev de massiva neddragningarna i välfärden som ett ”talkoo”. Ett talkoo är ett fint gammalt finskt begrepp som innebär att man hjälps åt, som när grannen måste få in skörden i tid eller när Folkets Hus byggdes med gemensamma krafter. Men i sannfinländarnas Finland kan de rikaste titta på medan de fattigaste och välfärden ska stå för uppoffringarna i talkoot.

Här finns en nyckel till att begripa hur partier som Sannfinländarna och SD fungerar. Precis som SD i Sverige har Sannfinländarna framställt sig som småfolkets parti, kritiska till makten och den politiska eliten. Finska pensionärer har ställts mot utvecklingsbistånd. Finlands många arbetslösa har ställts mot de mycket få asylsökande som landet tar emot.

Men pensionärer och arbetslösa är bara intressanta för partierna i retoriken. De är bara intressanta som ett verktyg att angripa flyktingar och fattiga från andra länder. Allt det som lovades dem före valet kan offras på en minut om det verkliga målet kan nås, att få ingå i en högerregering, att få ingå i den politiska

eliten. Så gjorde Sannfinländarna i Finland.

SD är mer än redo att göra samma sak. Folkhemsretorik och fördelningspolitik är en tunn fernissa på högerpopulismen. I december förra året röstade SD tillsammans med borgarna ner den rödgröna budgeten. Samtidigt röstade SD utan att tveka ner sina egna vallöften om lägre skatt för pensionärer, högre a-kassa och mer pengar till äldreomsorgen. Det var viktigare att visa sin makt och försöka bli ett borgerligt stödparti än att hålla det man lovat på torgmötena innan valet.

Mönstret i Finland och Sverige är detsamma. Den som inbillar sig att Jimmie Åkesson står på undersköterskans eller pensionärens sida kommer att bli grymt besviken. Rasisterna sparkar alltid nedåt.

Det blir alltmer tydligt att borgerligheten närmar sig en existentiell kris där de måste bestämma sig om de ska normalisera, och regera, med SD. De senaste månaderna har vi fått se flera exempel på borgerliga partiledare som ängsligt anpassar sin politik till Jimmie Åkessons världsbild. Såväl Anna Kinberg Batra som Jan Björklund och Ebba Busch Thor har talat om att införa tillfälliga uppehållstillstånd för flyktingar. Endast Annie Lööf står emot trycket och hävdar att den som flyr till Sverige från ett krigshärjat land som Syrien ska få permanent uppehållstillstånd. Det hedrar henne.

Mina vänner,

Vi lever i en orolig värld. Inte sedan det andra världskriget har så många varit på flykt i Europa. Krig, fattigdom och förtryck driver människor från sina hem. Det är människor som har samma drömmar och behov som vi har. Det är freden, utvecklingen och demokratin som är lösningen, inte unken nationalism och stängda gränser.

I Syrien rasar kriget vidare. IS är en terrorgrupp som mördar, våldtar och sprider skräck i hela regionen. Att besegra IS är avgörande. Vi måste stärka de som varje dag kämpar mot terrorn och intoleransen. I främsta ledet i kampen mot IS står kurderna i regionen. Det är kurderna som faktiskt besegrade IS i Kobane och samtidigt försöker bygga en bättre framtid.

Turkiet har länge spelat ett dubbelspel i regionen. I praktiken har de tolererat IS

för att istället förtrycka kurderna i sitt eget land och i Syrien. När Turkiet nu agerar militärt så är det främst mot kurderna, inte mot IS, som deras bombplan lyfter. Det trots att kurderna tydligt sökt fredliga demokratiska vägar att lösa konflikten i Turkiet. Det är dags att vår regering blir tydligare i att fördöma det turkiska agerandet.

Turkiet är en central medlem i NATO. Vill vi verkligen vara med i samma militärallians som det landet? Det vill inte vi i Vänsterpartiet. Vi vill inte heller ha Natos kärnvapen, inte deras upprustning och inte den ökande spänning som skulle komma med ett Natomedlemskap. Vi vill inte att övre Norrland ska reduceras till ett övningsområde för Natos stridsflyg.

Vi står här i Döbelns park. Von Döbeln deltog i det senaste kriget på svensk mark, 1809. Det utkämpades här i trakten av Umeå. Förhoppningsvis var det inte bara det senaste utan även det sista kriget i Sverige. Men vill vi det gör vi klokt i att behålla vår militära alliansfrihet. Med den som grund kan vi agera för fred och nedrustning. Vi står fria att kritisera de som ansvarar för krig och övergrepp, vare sig de heter Putin, Erdogan eller Bush.

Vänner,

Sommaren går nu obönhörligt mot sitt slut. En sommar som går till historien som den varmaste världen upplevt på många år. Nu blir kvällarna åter mörka och man kan ana hösten i nattens kyla. Själv tycker jag att september är årets bästa månad. Naturen är som vackrast och man har laddat batterierna. Vilken tid kan vara bättre för att tillsammans ta nya tag för att stoppa klimatförändringarna, för att bekämpa tilltagande psykisk ohälsa bland unga, för att minska de ekonomiska klyftor och för att bekämpa unken nationalism?

Och efter den mörka årstiden kommer som bekant ljuset åter. För det är inte bara så att det går en reaktionär våg genom Europa. Det drar också fram en vänstervåg där nya vänsterrörelser växer fram och gamla partier förnyas. Det från Podemos i Spanien, till den förenade vänstern i Slovenien eller Corbyns kampanj i brittiska labour. Vi är en del av denna nödvändiga vänster.

Tack ska ni ha!

Källa
Manuskript hämtat från vansterpartiet.se (2023-09-01)

Taggar
Politiska tal, Sommartal, Vänsterpartiet

URI
https://www.svenskatal.se/tale/jonas-sjostedt-sommartal-2015